

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Päätöspäivämäärä 08.09.2026

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 08.09.2026

Lahden kaupungin rahoitus uusien LUT-yliopiston kandidaattiohjelmien avaamiselle Lahdessa

4653/00.05.02.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kasvupalvelujohtaja, Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden kaupunki rahoittaa Lappeenranta-Lahden teknillisen yliopiston viiden uuden kandidaattiohjelman käynnistämistä Lahdessa 1,35 milj. euron vuosittaisella rahoituksella vuosina 2026–2030, yhteensä enintään 6,75 miljoonalla eurolla.

Rahoituksella käynnistetään Lahdessa kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelmien sekä ympäristötekniikan ja erotustekniikan ohjelmien koulutus. Edellytys rahoitukselle on, että kandidaattiohjelmat toteutuvat Lahdessa. Kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelmien kokonaisuus on yhteensä 4 miljoonaa euroa ja ympäristötekniikan ja erotustekniikan ohjelmien kokonaisuus on 2,75 miljoonaa euroa.

Perusteluosa

Tausta

Lahdesta tuli yliopistokaupunki vuonna 2019, ja Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto, LUT-yliopisto, on kasvanut kaupungissa vauhdilla. LUT on edelläkävijä energiasiirtymässä ja luonnonvarojen kestävässä käytössä sekä auttaa yrityksiä, teollisuutta ja yhteiskuntaa uudistumaan datan, tutkimuksen ja koulutuksen avulla. LUT-yliopiston kaikki kolme tiedekuntaa – Engineering Science (LENS), Energy Systems (LES) ja LUT School of Business (LBS)- toimivat Lahden kampuksella. Tällä hetkellä LUT:lla on Lahdessa noin 2000 opiskelijaa ja 11 maisteriohjelmaa (kaksi kauppatieteissä ja yhdeksän tekniikassa) sekä neljä kandidaatin ohjelmaa. Kaksi rakennus- ja yhdyskuntatekniikan kandidaattiohjelmaa käynnistyy syksyllä 2027 ja kaksi maisteriohjelmaa syksyllä 2028. Yliopisto käynnistää kemiantekniikan suomenkielisen kandidaatin koulutuksen syksyllä 2027. Tavoitteena on käynnistää myös fysiikan kandidaatin ohjelma DayOnen rahoituksen myötä.

Lahdessa toimii yhteensä yli 30 professoria tutkimusryhmineen sekä noin 400 ammattilaisen henkilöstö. Vuonna 2030 Lahdessa ennakoidaan olevan yli 11 000 korkeakouluopiskelijaa, jotka opiskelevat LUT-konsernin korkeakouluissa eli LUT-yliopistossa sekä LAB-ammattikorkeakoulussa (vrt. noin 5000 ammattikorkeakouluopiskelijaa vuonna 2017).

Esitettävät ohjelmat ovat merkittävä osa LUT-yliopiston pitkäjänteistä strategiaa vahvistaa Lahden kampuksen roolia korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen keskuksena, sekä osaltaan myös alueen elinkeinoelämän ja teollisuuden uudistajana. Kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelmat sekä ympäristötekniikan ja erotustekniikan kandidaattiohjelmat tukevat Lahden kampuksen profiilia digitaalisen liiketoiminnan ja tekoälyn kansallisena sekä teknologian ja kestävä kehityksen edelläkävijänä.

Kauppätieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelmien tavoitteena on tarjota vuosittain 40+40+40 uudelle opiskelijalle korkealaatuista monialaista koulutusta.

Ohjelma tuottaa uudenlaista osaajaprofiilia, jossa yhdistyvät liiketoiminnan ymmärrys, datan analysointi, ohjelmistokehitys, tekoälyn menetelmät, päätöksenteon tukeminen sekä digitaalinen transformaatio. Ohjelmien aloitus olisi syksyllä 2028. Ympäristötekniikan ja erotustekniikan kandidaattiohjelmien tavoitteena on tarjota vuosittain 40+40 uudelle opiskelijalle mahdollisuus korkealaatuiseen monialaiseen koulutukseen. Ohjelma tuo uutta osaamista mm. materiaalien talteenottoon ja kiertotalouteen, teollisuuden resurssi- ja energiatehokkuuteen, vastuullisuuteen ja ympäristöjohtamiseen sekä vihreän siirtymän investointien suunnitteluun. Aloitus olisi syksyllä 2028.

Molemmat koulutuskokonaisuudet vastaavat nopeasti muuttuvan elinkeinoelämän tarpeisiin. Näillä aloilla tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän huippuosaajia, jotka kykenevät kehittämään kestäviä ja innovatiivisia ratkaisuja sekä tukemaan alueellista ja kansallista kilpailukykyä. Lisäksi ohjelmat tukevat Lahden kampuksen profiilia laaja-alaisena innovaatioiden kehittäjänä. Uudet kansainväliset ohjelmat vastaavat suomalaisten yritysten osaajatarpeeseen mm. analytiikan, tekoälyn, erotustekniikan ja ympäristötekniikan aloilla. Nämä ovat aloja, joissa maailmalla on merkittävää kasvupotentiaalia ja joissa Suomessa on myös osaamispuutetta.

Korkeakoulujen rahoitusjärjestelmä vastaa koulutuksen rahoittamisesta erityisesti valmistuneiden opiskelijoiden määrän perusteella. Näin ollen koulutuksen käynnistyksen alkuvaiheessa tarvitaan muuta rahoitusta kattamaan käynnistyvien koulutusten kustannuksia.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin korkeakoulupolitiikasta ja elinvoima- ja hyvinvointilautakunta korkeakouluyhteistyöstä. Koska myönnettävä rahoitus ylittää talousarvion aikajänteen, asia tuodaan päätettäväksi myös kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustolle.

Vaikutusten ennakkoarviointi

Avausten vaikutusten arviointi on pääosin laadullinen ja vaikutusten arviointiin liittyy epävarmuuksia. Avausten tuomat välilliset hyödyt edellyttävät osin, että riittävän suuri osa opiskelijoista työllistyy alueella valmistumisen jälkeen. Oleellista on tunnistaa vaikuttavia keinoja onnistua uusien yritysten sijoittumisessa alueelle uuden korkean osaamisen tarjonnan myötä.

Uusien kandidaattiohjelmien käynnistyessä täydellä volyymilla Lahden seutu saisi uusien korkeakouluavauksien myötä vuosittain maksimissaan noin 200 uutta opiskelijaa kampukselle, kun kaikki paikat täytetään. Kokonaisopiskelijamäärän tavoite on noin 750 opiskelijaa, kun ohjelmat ovat täydessä volyymissa. Lisäksi koulutusohjelmat tarkoittavat tutkimus- ja opetushenkilökunnan määrän kasvattamista, jossa arvio on vähintään 20-40 henkilön rekrytoimista yliopistolle. Lisäksi opiskelijat tuovat alueelle vuosittain merkittävän aluetaloudellisen vaikutuksen. Kandidaattikoulutuksien kokonaisuus perustuisi merkittävin osin läsnäolo-opiskeluun ja voidaan olettaa, että merkittävä osa opiskelijoista muuttaisi Lahteen.

Kokonaisuudessaan LUT-yliopiston uusi avaus olisi merkittävä Lahden seudun näkökulmasta. Huolimatta nopeasta yliopistotoiminnan kasvusta ja uusista avauksista myös LAB-ammattikorkeakoulun puolella, kaupunki ja koko maakunta

kärsivät edelleen korkeakouluopiskelijoiden vähäisestä määrästä verrattain muihin maakuntiin. OPH/Vipusen ja Tilastokeskuksen tietojen perusteella Päijät-Häme oli vuonna 2025 sijalla 15. (2024: 16./18.) AMK- ja yliopisto-opiskelijoiden määrän vertailussa suhteessa maakuntien väkilukuun. Lahden seudulla korostuu edelleen erityisesti yliopisto-opiskelijoiden pieni määrä LUT-yliopiston aiemmista kasvutoimista huolimatta.

Opiskelijat ja korkeakoulut ovat kaupunkien elinvoiman moottoreita ja uudet opiskelijat vahvistaisivat Lahden asemaa ja tunnettuutta Suomen nuorimpana yliopisto- ja korkeakoulukaupunkina. Uusi avaus vastaisi väkevästi Lahden kaupungin strategiseen tavoitteeseen kasvattaa korkeakouluopiskelijoiden määrää ja kehittyä vetovoimaisena yliopisto- ja yrityskaupunkina. Elinkeinoelämälle LUT-yliopiston uudet avaukset voivat tuoda merkittäviä uusia mahdollisuuksia. Uusien osaajien lisäksi monialaisen koulutuksen vahvistuminen lisäisi myös alueen yritysten mahdollisuuksia vahvistaa yhteistyötä yliopiston kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa. Tekoäly ja ohjelmistot ovat keskeisiä kilpailukyvyn lähteitä useilla toimialoilla. Monet yritykset arvostavat osaajia, jotka ymmärtävät samanaikaisesti liiketoimintaa ja teknologiaa.

Opiskelijoiden määrän kasvu Lahden kampuksella ja mm. analytiikan, tekoälyn, erotustekniikan ja ympäristötekniikan osaamisen vahvistuminen voi tuoda uusia mahdollisuuksia erityisesti kansainvälistä liiketoimintaa alueelta käsin tekeville yrityksille. Opiskelijamäärän kasvu tuottaa myös osaajatarjontaa elinkeinoelämälle myös harjoittelujen, kurssitöiden, opinnäytetöiden ja kesätöiden osalta.

LUT-yliopisto tarjoaa kansainvälisesti tunnustettua laadukasta koulutusta ja vahvistuvan kansainvälisen brändin. Uusi avaus vahvistaisi Lahden asemaa kansainvälisesti kunnianhimoisen LUT-yliopiston kotikaupunkina, jolle talouden, digitalisaation sekä kestävyiden teemat ovat tärkeitä. Kokonaisuudessaan avaus

laajentaisi yliopiston tarjoamaa ja korkean osaamisen palveluita perinteisessä teollisuuskaupungissa. Se toisi kaupunkiin uusia akateemisia opiskelijoita, jotka elävöittäisivät kaupunkikuvaa, auttaisivat seutua koulutustason nostossa ja kuluttaisivat palveluita opiskeluiden aikana ja valmistumisensa jälkeen. Potentiaali uusien yritysten syntymiselle ja sijoittumiselle kaupunkiin ja seudulle voi myös vahvistua entisestään.

LUT ei kandidaattiohjelmien osalta harjoita taloudellista toimintaa. Kyse on lakisääteisen tehtävän toteuttamisesta. Tähän perustuen on arvioitu, että rahoitukseen ei sovelleta valtiontukisääntöjä.

Vaihtoehtona esitykselle on, että rahoitusta ei myönnettäisi, jolloin tässä esitettyjä myönteisiä vaikutuksia ei lähtökohtaisesti synny eikä kaupunkistrategian toista kärkiteemaa toteutettaisi. Tällöin LUT-yliopisto ei kasva Lahdessa tai kasvu jää hitaammaksi.

Aiempi kaupungin rahoitus LUT-yliopistolle

Lahden kaupunki on aiemmin rahoittanut LUT-yliopistoa vastaavatyypisesti useilla päätöksillä. LUT-yliopistolle on rahoitettu useampia professuureja sekä kandidaattiohjelmiä. Lahden kaupunki on aiemmin päättänyt tukea LUT-yliopiston rakennustekniikan koulutuksen ja tutkimuksen käynnistämistä Lahdessa enintään 1,8 milj. euron vuosittaisella rahoituksella vuosina 2025–2029. Lahden kaupunki on aiemmin päättänyt tukea LUT-yliopiston kauppakorkeakoulun avaamista Lahdessa enintään 1,75 milj. eurolla vastineena elinkeinoelämältä ja muilta lahjoittajilta kerättyihin lahjoituksiin. Lahden kaupunki on päättänyt tukea LUT-yliopiston uutta kemiantekniikan kandidaattiohjelman käynnistämistä LUT-yliopiston Lahden kampuksella vuonna 2025 yhteensä 1 milj. euron rahoituksella.

LUT-yliopiston rahoitustarve uudelle avaukselle

Käynnistääkseen uudet kandidaattikoulutukset Lahdessa (kandidaattikoulutukset Kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelma ja ympäristötekniikan ja erotustekniikan ohjelma) LUT-yliopisto hakee yhteensä 6,75 miljoonan euron käynnistysrahoituksen Lahden kaupungilta vuosina 2026–2030. Rahoituksella Lahteen perustettaisiin uudet englanninkieliset kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan sekä ympäristötekniikan ja erotustekniikan kandidaattiohjelmat.

Kauppatieteiden, sovelletun matematiikan ja ohjelmistotekniikan ohjelmissa aloittaisi korkeintaan 40 +40 +40 uutta opiskelijaa sekä ympäristötekniikan ja erotustekniikan ohjelmissa aloittaisi korkeintaan 40 +40 uutta opiskelijaa alkaen syksyllä 2028.

Viiden vuoden rahoitusta haetaan siksi, että valtion nykyinen rahoitusmalli ei mahdollista uusia avauksia. Ohjelmiin osallistuvien suomalaisten opiskelijoiden osalta LUT-yliopisto tulee saamaan rahoituksen ministeriöltä vasta 2030-luvun alkupuolella opiskelijoiden valmistumisen jälkeen. LUT-yliopisto tulee panostamaan myös omaa rahoitusta ohjelmien ja uusien opetus- ja tutkimushenkilökunnan toimintaedellytysten varmistamiseen muutamina vuosina kaupungin rahoituksen päätyttyä.

Lahden kaupungin rahoitus

Lahden kaupunki on käynyt neuvotteluita LUT-yliopiston kanssa vuoden 2026 aikana. Alueen yhteistyökumppaneiden kanssa ei ole käyty keskusteluja rahoitukseen liittyen.

Esitys on se, että kaupunki rahoittaisi uusia avauksia 1 350 000 euroa vuodessa vuosien 2026–2030 ajan, yhteensä korkeintaan 6,75 milj. eurolla. Rahoituksen ehtona on, että koulutukset toteutuvat Lahdessa.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Päätöspäivämäärä 08.09.2026

Kustannukset maksetaan korkeakoulu- ja innovaatiopalvelujen kustannuspaikalta
2205.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: LUT-yliopisto; konsernihallinto/talouspalvelut